

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.3, 2015, pp.336-348

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

GUIDELINES FOR RISK MANAGEMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THONBUREE
WARATAPEE PALARAK SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

นายกิตติ โสภาทิ *

Kitti Sopatee

ผศ.ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโท **

Asst. Prof. Chayapim Usaho, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจกรณีโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ และนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 4 คน หัวหน้างาน 5 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยมีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.77, SD=0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ (1)การตอบสนองความเสี่ยง (2)การประเมินความเสี่ยง (3)การติดตามประเมินผลความเสี่ยง (4)การระบุความเสี่ยง และ (5)การวางแผนความเสี่ยง 2) ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.69, SD=0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตามลำดับดังนี้ (1)การติดตามประเมินผลความเสี่ยง (2)การระบุความเสี่ยง (3)การประเมินความเสี่ยง (4)การตอบสนองความเสี่ยง และ (5)การวางแผนความเสี่ยง 3)แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ได้แนวทาง 5 ด้าน จำนวน 41 แนวทาง

* นิสิธมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: draculy13@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชา บริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและการเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: chayapim.u@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of this research were to study the state and problems , and to propose guidelines for risk management of academic administration of Thonburee Waratapee Palarak school under the Secondary Educational Service Area 1. The population was 18 administrators included 4 school administrators, 5 heads office and 8 heads of content departments. The samples was 41 school teachers. The tools for this research was questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The findings were as follows: 1) For the state for risk management of academic administration was rated at moderate level ($\bar{x}=2.77$, $SD=0.87$) as a whole they were ranked at a moderate level in all aspects, being ranked from the highest to the lowest average values as follows: risk responds, risk assessment, risk monitoring and evaluation, risk identification, and risk planning. 2) Concerning the Problems for risk management of academic administration was rated at high level($\bar{x}=3.69$, $SD=0.93$) as a whole they were ranked at a high level in all aspects, being ranked from the highest to the lowest average values as follows: risk monitoring and evaluation, risk identification, risk assessment, risk responds and risk planning. 3) The research revealed 41 guidelines for risk management of academic administration in 5 aspects.

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง / การบริหารวิชาการ / โรงเรียนธนบุรีวรเทพีพารักษ์ / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

KEYWORDS: RISK MANAGEMENT / ACADEMIC ADMINISTRATION / THONBUREE WARATAPEE PALARAK SCHOOL / SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

บทนำ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด เป็นงานหลักและหัวใจของการดำเนินงานของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันดับแรกในการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นมา คือการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็ก งานอื่นๆเป็นงานที่สอดแทรกเข้ามาเพื่อสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (นงเยาว์ ธาราศรีสุทธิ, 2549) สถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการงานวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกๆฝ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) และผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง เพื่อจะได้มีเวลาในการบริหารการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ มาตรฐานการศึกษาจะปรากฏให้เห็นเด่นชัดเมื่อการดำเนินงานวิชาการประสบความสำเร็จ การดำเนินงานวิชาการจึงมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโรงเรียน เพราะงานวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำรงชีวิต

การบริหารความเสี่ยงนับเป็นเครื่องมือสำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ด้วยการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งนี้ เพื่อให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ หรือควบคุมได้อย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556) และจากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงสูงสุด

5 อันดับ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน การเงิน ความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง(ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2551) จะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้ง 5 นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญในสถานศึกษาทั้งสิ้น

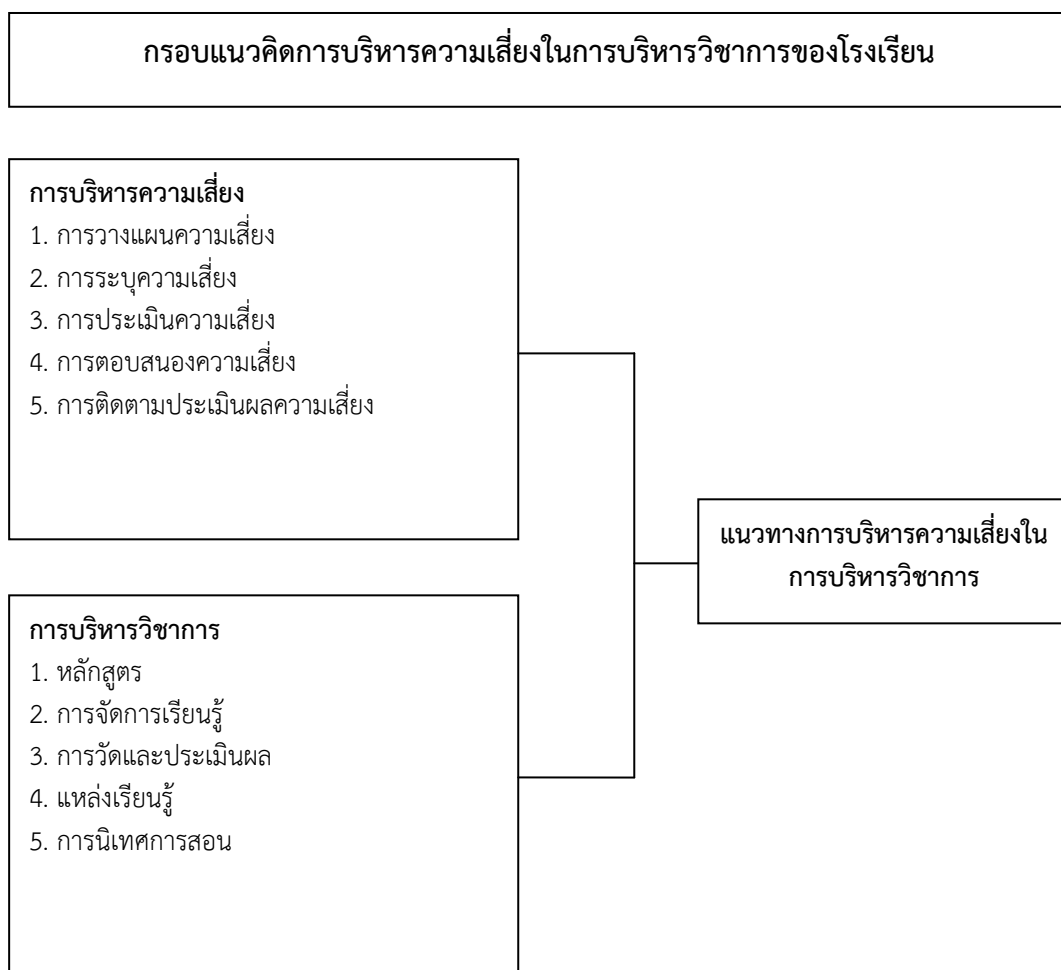
ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรหาวิธีหรือแนวทางในการบริหารจัดการ ซึ่งแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งนี้การบริหารความเสี่ยงได้ถูกบรรจุเป็นดัชนีชี้วัดตัวหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ คือระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยงในประเด็นการพัฒนาระบบควบคุมภายใน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยและร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมวดที่ 3 มาตรา 9 (1) และเพื่อให้การตรวจราชการเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว สอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ นอกจากนี้ในปี พ.ศ.2550 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เลือก “ระดับความสำเร็จของการจัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง” เป็นหัวข้อการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ 17 ที่หน่วยงานในสังกัดต้องดำเนินการ ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะมีนโยบายแจ้งให้สถานศึกษาปฏิบัติตามการจัดการบริหารความเสี่ยงแล้วก็ตาม แต่การบริหารจัดการในปัจจุบันก็ยังพบว่ามีการบริหารความเสี่ยงเพียงบางส่วน บางสถานศึกษาไม่ได้จัดทำการบริหารความเสี่ยงและบางสถานศึกษามีการจัดทำการบริหารความเสี่ยงแต่ไม่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาทั้งหมดเช่น การบริหารวิชาการ โดยพบความเสี่ยงในเรื่องหลักสูตรไม่ได้รับการพัฒนาการประเมินหลักสูตรไม่สมบูรณ์ ครุภัณฑ์งานการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนน้อย คอมพิวเตอร์ล้ำสมัย ขาดการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับการใช้งาน ขาดแคลนตำราและเอกสารอ้างอิง ครูสอนไม่ตรงตามวุฒิ เป็นต้น

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนว่าการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการที่ดี และมีประสิทธิภาพนั้น จะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น หากโรงเรียนใดไม่สามารถบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิภาพที่ดีได้แล้วอาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนได้เช่นกัน และเพื่อเป็นการสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการปรับปรุงพัฒนา ให้การบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์ เมื่อพิจารณาจากผลสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) โดยภาพรวมคะแนนของนักเรียน อยู่ในระดับต่ำกว่าคะแนนของทั้งประเทศและพื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ระดับคะแนนในการประเมินของ สมศ. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ยังอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ว่ามีสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการเป็นอย่างไร จากนั้นจึงหาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการว่าควรเป็นอย่างไร ซึ่งผลของการวิจัย จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์และโรงเรียนที่มีสภาพบริบทใกล้เคียงกัน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพวิทยารักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กรณีโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพಲารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 46 คน และผู้บริหารจำนวน 18 คน

ประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร จำนวน 18 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการจำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มงาน/หัวหน้างาน จำนวน 5 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 คน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ครูจำนวน 41 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามหลักการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพಲารักษ์ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 22 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 50 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 5 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด(Open-end)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการโดยสังเคราะห์เป็นความรู้ เบื้องต้นแล้วประมวลสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมขอบเขตของกรอบแนวคิดการวิจัย

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเอกัตศึกษาเพื่อตรวจสอบและแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงความถูกต้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและนิยมเชิงปฏิบัติการ (Index of item – objective congruence: IOC)

5. นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยมเชิงปฏิบัติการ (Index of item – objective congruence: IOC) จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบแล้ว รวบรวมข้อมูลนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเอกัตศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในการ ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่างและนำไปใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ จากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์และ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่(Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. สภาพและปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

3. แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ จากแบบสอบถาม ตอนที่ 4 โดยการวิเคราะห์ เนื้อหาเชิงโครงสร้าง

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ($\bar{x}=2.77, SD=0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการตอบสนองความเสี่ยง ($\bar{x}=3.06, SD=0.86$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{x}=2.81, SD=0.81$) ด้านการติดตามประเมินผลความเสี่ยง ($\bar{x}=2.77, SD=0.81$) และด้านการระบุความเสี่ยง ($\bar{x}=2.69, SD=0.82$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการวางแผนความเสี่ยง ($\bar{x}=2.59, SD=0.95$) เมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการวางแผนความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.59, SD=0.95$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนกำหนดงบประมาณในการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างเพียงพอ ($\bar{x}=2.68, SD=0.90$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนกำหนดผู้รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการชัดเจน ($\bar{x}=2.63, SD=0.98$) และโรงเรียนกำหนดขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการชัดเจน ($\bar{x}=2.56, SD=0.97$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนกำหนดระยะเวลาในการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการชัดเจน ($\bar{x}=2.53, SD=0.94$)

2) ด้านการระบุความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.69, SD=0.82$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนระบุความรุนแรงของความเสี่ยงจากความเสี่ยงของการบริหารวิชาการชัดเจน ($\bar{x}=2.75, SD=0.78$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีเครื่องมือในการระบุความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างเพียงพอ ($\bar{x}=2.71, SD=0.91$) และโรงเรียนระบุแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงจากความเสี่ยงของการบริหารวิชาการชัดเจน ($\bar{x}=2.69, SD=0.75$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนพัฒนาเครื่องมือในการระบุความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x}=2.61, SD=0.85$)

3) ด้านการประเมินความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.81, SD=0.81$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานในการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน ($\bar{x}=2.86, SD=0.75$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดลำดับแนวโน้มที่จะเกิดความเสี่ยงจากความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน ($\bar{x}=2.81, SD=0.82$) และโรงเรียนมีการจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดจากความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน ($\bar{x}=2.78, SD=0.87$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานในการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน ($\bar{x}=2.76, SD=0.80$)

4) ด้านการตอบสนองความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.06, SD=0.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนตอบสนองความเสี่ยงในการบริหารวิชาการด้วยการคงไว้ซึ่งความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x}=3.08, SD=0.90$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนตอบสนองความเสี่ยงในการบริหารวิชาการด้วยการหลีกเลี่ยง

ความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ($\bar{x}=3.07, SD=0.81$) และโรงเรียนตอบสนองความเสี่ยงในการบริหารวิชาการด้วยการควบคุมความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ($\bar{x}=3.07, SD=0.85$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่โรงเรียนตอบสนองความเสี่ยงในการบริหารวิชาการด้วยการถ่ายโอนความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ($\bar{x}=3.00, SD=0.89$)

5) ด้านการติดตามประเมินความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x}=3.06, SD=0.86$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการสื่อสารข้อมูลในการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างชัดเจน($\bar{x}=2.88, SD=0.77$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนนำผลการประเมินความเสี่ยงของการบริหารวิชาการมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรอย่างสม่ำเสมอ($\bar{x}=2.78, SD=0.77$) และโรงเรียนมีการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างครบถ้วน($\bar{x}=2.78, SD=0.83$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการติดตามการบริหารความเสี่ยงของการบริหารวิชาการอย่างต่อเนื่อง($\bar{x}=2.68, SD=0.78$)

2. ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพหลารักษ์

2.1 จำแนกด้านตามการบริหารความเสี่ยง

ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพหลารักษ์ จำแนกด้านตามการบริหารความเสี่ยง เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.69, SD=0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การติดตามประเมินผลความเสี่ยง($\bar{x}=3.80, SD=0.92$) รองลงมา ได้แก่ การระบุความเสี่ยง($\bar{x}=3.77, SD=0.91$) การประเมินความเสี่ยง($\bar{x}=3.74, SD=0.92$) และการตอบสนองความเสี่ยง($\bar{x}=3.70, SD=0.93$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การวางแผนความเสี่ยง($\bar{x}=3.44, SD=0.93$) เมื่อพิจารณารายด้าน มีข้อค้นพบดังนี้

1) ด้านการวางแผนความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{x}=3.44, SD=0.93$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ขาดผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารความเสี่ยงด้านหลักสูตร($\bar{x}=3.59, SD=0.89$) รองลงมา ได้แก่ งบประมาณในการบริหารความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ($\bar{x}=3.51, SD=0.86$) และโรงเรียนกำหนดขอบข่ายงานในการบริหารความเสี่ยงด้านหลักสูตรไม่ครอบคลุม($\bar{x}=3.46, SD=0.93$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการบริหารความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอนไม่เหมาะสม($\bar{x}=3.36, SD=0.98$)

2) ด้านการระบุความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.77, SD=0.91$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุความรุนแรงของความเสียหายจากความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.81, SD=0.92$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายจากความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.81, SD=0.94$) และโรงเรียนขาดการระบุความรุนแรงของความเสียหายจากความเสี่ยงด้านการพัฒนาหลักสูตร($\bar{x}=3.80, SD=0.91$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายจากความเสี่ยงด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.73, SD=0.93$)

3) ด้านการประเมินความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.74, SD=0.92$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอน($\bar{x}=3.83, SD=0.93$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.80, SD=0.89$) และโรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.78, SD=0.95$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.63, SD=0.91$)

4) ด้านการตอบสนองความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.74, SD=0.92$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอน($\bar{x}=3.83, SD=0.93$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.80, SD=0.89$) และโรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.78, SD=0.95$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.63, SD=0.91$)

5) ด้านการติดตามประเมินความเสี่ยง

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.80, SD=0.93$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการติดตามการบริหารความเสี่ยงด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.92, SD=0.97$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการเสริมแรงในการบริหารความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน($\bar{x}=3.88, SD=0.93$) และโรงเรียนขาดการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงด้านนิเทศการสอน($\bar{x}=3.86, SD=0.92$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการติดตามการบริหารความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอน($\bar{x}=3.71, SD=0.89$)

2.2 จำแนกด้านตามการบริหารวิชาการ

ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลารักษ์ จำแนกด้านตามการบริหารวิชาการ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.69, SD=0.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.75, SD=0.89$) รองลงมา เท่ากัน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลและด้านการนิเทศการสอน($\bar{x}=3.70, SD=0.95$) และด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.67, SD=0.92$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านหลักสูตร($\bar{x}=3.65, SD=0.92$)

1) ด้านหลักสูตร

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.65, SD=0.92$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุความรุนแรงของความเสียหายจากความเสี่ยงด้านการพัฒนาหลักสูตร($\bar{x}=3.80, SD=0.91$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านการพัฒนาหลักสูตร($\bar{x}=3.76, SD=0.92$) และโรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการพัฒนาหลักสูตร($\bar{x}=3.76, SD=0.93$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ โรงเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยงด้านหลักสูตรไม่ชัดเจน($\bar{x}=3.41, SD=0.91$)

2) ด้านการจัดการเรียนรู้

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.67, SD=0.92$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการเสริมแรงในการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.88, SD=0.93$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุแนวโน้มที่จะเกิดความเสียหายจากความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.81, SD=0.94$) และโรงเรียนขาดแคลนเทคโนโลยีในการสื่อสารการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.75, SD=0.90$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ผู้รับผิดชอบไม่เห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนรู้($\bar{x}=3.37, SD=0.95$)

3) ด้านการวัดและประเมินผล

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.70, SD=0.95$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการติดตามการบริหารความเสี่ยงด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.92, SD=0.97$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงด้านการวัดและการประเมินผล($\bar{x}=3.83, SD=0.87$) และโรงเรียนขาดการวิเคราะห์โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในด้านการวัดและประเมินผล($\bar{x}=3.78, SD=0.95$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ วิธีการวัดและประเมินผลหลักสูตรไม่เหมาะสม($\bar{x}=3.41, SD=0.98$)

4) ด้านแหล่งเรียนรู้

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.75, SD=0.89$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการระบุความรุนแรงของความเสี่ยงจากความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.81, SD=0.92$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้($\bar{x}=3.80, SD=0.89$) และโรงเรียนขาดการตอบสนองความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้ด้วยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง($\bar{x}=3.80, SD=0.91$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ งบประมาณในการบริหารความเสี่ยงด้านแหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ($\bar{x}=3.51, SD=0.86$)

5) ด้านการนิเทศการสอน

ในการพิจารณาโดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก($\bar{x}=3.70, SD=0.95$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนขาดการจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงด้านนิเทศการสอน($\bar{x}=3.86, SD=0.92$) รองลงมา เท่ากัน 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดจากความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอนและโรงเรียนกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลความเสี่ยงด้านนิเทศการสอนไม่ชัดเจน($\bar{x}=3.83, SD=0.93$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การกำหนดระยะเวลาในการบริหารความเสี่ยงด้านการนิเทศการสอนไม่เหมาะสม($\bar{x}=3.36, SD=0.89$)

3. แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลาร์ักษ์

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพาลาร์ักษ์ ประกอบด้วย ด้านการวางแผนความเสี่ยง ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยงและด้านการติดตามประเมินผลความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการวางแผนความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาจากแนวทาง พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงที่สุด ได้แก่ ทุกคนในฝ่ายบริหารวิชาการร่วมกันระดมความคิดในการบริหารความเสี่ยง($f = 5$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดแนวทางและขั้นตอน

การปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงอย่างชัดเจน($f = 4$) ส่วนแนวทางที่มีความถี่ต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์กับกลยุทธ์ขององค์กร($f = 1$)

2) ด้านการระบุความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาจากแนวทาง พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ บุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมกันระบุความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในการบริหารวิชาการ($f = 5$) รองลงมา เท่ากัน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารพิจารณาความรุนแรงของความเสี่ยงจากความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน และผู้บริหารระบุแนวโน้มการเกิดความเสี่ยงแต่ละรายการว่ามีมากน้อยเพียงใด($f = 4$) ส่วนแนวทางที่มีความถี่ต่ำสุด เท่ากัน 2 แนวทางคือ ผู้บริหารนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาระบุเป็นความเสี่ยง และผู้บริหารบันทึกรายการการระบุความเสี่ยง ทั้งแนวโน้มและความรุนแรงของความเสี่ยง($f = 1$)

3) ด้านการประเมินความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาแนวทาง พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง และผู้บริหารวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง($f = 4$) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารจัดลำดับความรุนแรงของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยง จากมากไปหาน้อย($f = 3$) ส่วนแนวทางที่มีความถี่ต่ำสุด คือ ผู้บริหารนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้($f = 1$)

4) ด้านการตอบสนองความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาแนวทาง พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงสุด เท่ากัน 3 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารตอบสนองความเสี่ยงด้วยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงหรือพยายามให้เกิดความเสี่ยงน้อยที่สุด ผู้บริหารใช้การตอบสนองด้วยวิธีการควบคุมความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเสี่ยงน้อยที่สุด และทุกคนในโรงเรียนระดมความคิดร่วมกัน มีส่วนร่วมในการเลือกวิธีตอบสนองความเสี่ยง($f = 4$) ส่วนแนวทางที่มีความถี่ต่ำสุด เท่ากัน 2 แนวทางคือ ผู้บริหารมีแผนสำรองในการตอบสนองความเสี่ยง และผู้บริหารยกเลิกกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง($f = 1$)

5) ด้านการติดตามประเมินผลความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาแนวทาง พบว่า แนวทางที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารกำกับและดูแล ติดตามปัญหาการดำเนินการต่างๆ เป็นระยะๆ($f = 5$) รองลงมา เท่ากัน 2 แนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารประเมินผลการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการรายด้าน และผู้ปฏิบัติงานจัดทำรูปแบบรายงานการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ($f = 4$) ส่วนแนวทางที่มีความถี่ต่ำสุด เท่ากัน 3 แนวทาง คือ ผู้บริหารชี้แจงความเห็นที่ไม่ตรงกัน แล้วแก้ไขให้ถูกต้อง ผู้บริหารนำผลการประเมินโครงการ กิจกรรมต่างๆ และผลของ สมศ. มาร่วมพิจารณาประเมินผลด้วย และผู้บริหารสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง($f = 1$)

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายดังนี้

1. การติดตามประเมินผลความเสี่ยง

สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ ด้านการติดตามประเมินผลความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลารักษ์ มีการ

กำกับ ดูแลและติดตามการปฏิบัติงานโดยผู้บริหารเป็นระยะ และมีการสื่อสารข้อมูลในการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนอยู่พอสมควร

ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากการติดตาม กำกับ และประเมินผลความเสี่ยงยังขาดความชัดเจน ไม่มีการบันทึกข้อมูลการติดตามประเมินผลความเสี่ยงอย่างชัดเจน ขาดการประสานงานกับผู้รับผิดชอบโดยตรง ไม่มีการจัดทำรายงานในการประเมินผลความเสี่ยง และไม่ได้นำผลจากการประเมินผลความเสี่ยงไปปรับปรุงองค์กร ทำให้ขาดความต่อเนื่องการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ด้านการติดตามประเมินผลความเสี่ยง ผู้บริหารกำกับและดูแล ติดตามปัญหาการดำเนินการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ เป็นระยะ มีการประเมินผลการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการรายด้าน ได้แก่ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แหล่งเรียนรู้ และการนิเทศการสอน และจัดทำรูปแบบรายงานการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชลดา คล้ายคลึง (2551) ที่พบว่า การติดตามประเมินผลทั้งในระหว่างปฏิบัติงานตามไตรมาสและเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ โดยมีการทำรายงานเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม จะช่วยพัฒนาการจัดการองค์กรที่ดี เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามมาตรฐานของการปฏิรูประบบราชการ นอกจากนี้อีกแนวทางหนึ่ง คือ การสร้างความตระหนักในความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงให้เกิดขึ้นกับทุกคนในองค์กรก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เขียวรัตน์ ไชยโรจน์ (2557) ที่พบว่า โรงเรียนควรสร้างความตระหนัก ความรู้สึกร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ตั้งแต่ผู้บริหาร รองผู้บริหารทุกฝ่าย ครู บุคลากรฝ่ายสนับสนุน รวมไปถึงนักเรียน เพื่อให้ทุกคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนต้องร่วมกันรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อทุกสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นการสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างมีสติ

2. ด้านการวางแผนความเสี่ยง

สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ด้านการวางแผนความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงยังไม่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยงที่เป็นขั้นตอน ขาดการกำหนดผู้รับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยง ไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอน และไม่ได้กำหนดงบประมาณในการบริหารความเสี่ยงไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการวางแผนความเสี่ยงมีความสำคัญในการปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวความคิดของ สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์ (2548) ที่กล่าวว่า การวางแผนการบริหารความเสี่ยง (risk management planning) ประกอบด้วย การตัดสินใจว่าจะวางแผนการบริหารกิจกรรมโครงการอย่างไร โดยการทบทวนขอบเขตของโครงการ การวางแผนการบริหารโครงการ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรและทรัพยากรองค์กร

ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ด้านการวางแผนความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจาก การวางแผนความเสี่ยง ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง ขอบข่ายการบริหารความเสี่ยง การกำหนดผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และงบประมาณ มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ขาดความชัดเจน จึงเกิดปัญหาในการปฏิบัติเช่นกัน

แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการ ด้านการวางแผนความเสี่ยง ทุกคนในฝ่ายบริหารวิชาการร่วมกันระดมความคิดในการบริหารความเสี่ยง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล สะอาดโณ (2550) กล่าวถึง ขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงในภาครัฐ ขั้นตอนหนึ่งว่า การสร้างความมีส่วนร่วมของคนในองค์กร (Priority Concern Over Risk From Everyone) ให้คนในองค์กรรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร การที่เขา

จะทำอะไรไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กร หรือผู้อื่นทำอะไรไม่ดีส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงขององค์กรเป็นเหมือนกับเรา แนวทางต่อมา ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานบริหารความเสี่ยงอย่างชัดเจน และอีกแนวทางหนึ่ง ได้แก่ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของฝ่ายบริหารวิชาการขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน และผู้บริหารต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติตั้งแต่กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิราภา บุรณะ (2557) ที่พบว่า ในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนจะต้องกำหนดกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน มีแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนที่สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และจัดทำโครงการตามแผนกำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาการทำงานอย่างครบถ้วน และมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินการในปัจจุบันกับผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขึ้นมาทำหน้าที่ ติดตาม กำกับ ดูแล สื่อสารข้อมูล และประเมินผลความเสี่ยง จัดทำรายงานการประเมินผลความเสี่ยง และผู้บริหารควรให้การสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณให้เพียงพออีกด้วย เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการติดตามประเมินผลมีค่าสูงที่สุด

โรงเรียนควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ขอบข่ายงานการบริหารความเสี่ยง ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาและงบประมาณ ให้มีความชัดเจน มีการออกคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น

เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการวางแผนความเสี่ยงมีค่าต่ำที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการติดตามประเมินผลความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

เนื่องจาก ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีการติดตาม กำกับ ดูแล สื่อสารข้อมูล และประเมินผลความเสี่ยงที่ไม่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการวางแผนความเสี่ยงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพলารักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

เนื่องจาก ผลการวิจัย พบว่า สภาพด้านการวางแผนความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่สุด ขาดการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ขอบข่ายงาน ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา และงบประมาณ ที่ชัดเจน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราภา บุรณะ. (2557). การบริหารโรงเรียนที่เป็นศูนย์ปฐมนิเทศแบบสู่ความเป็นเลิศในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 1. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (OJED)*, 9(3), 537-551
- ชลดา คล้ายคลึง. (2551). *รูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าจังหวัดเพชรบุรี*. วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้าฯ, เพชรบุรี.
- ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2551). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เอียรรัตน์ ไชยโรจน์. (2557). การนำเสนอแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (OJED)*, 9(3), 271-285.
- นงเยาว์ ธาราตรีสุทธิ. (2530). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา (แบบศึกษาด้วยตนเอง)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นฤมล สอาดโณม. (2550). *การบริหารความเสี่ยง*. สืบค้นจาก <http://www.auditddc.org/images/1148885564/RM.P1.ppt>
- สมชาย ไตรรัตน์ภิรมย์. (2549). *การบริหารความเสี่ยง*. เอกสารประกอบการบรรยาย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *การบริหารความเสี่ยงของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ แผนปฏิบัติราชการประจำปี 2556*. สืบค้นจาก <http://www.udru.ac.th/~qaudru/attachments/article/71/คู่มือบริหารความเสี่ยง.pdf>
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ เอส ดี เพรส.